

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

SÖLVESBORGS
KOMMUN

BILAGA 1 - NULÄGESBESKRIVNING

NULÄGESBESKRIVNING TILL GEMENSAM AVFALLSPLAN FÖR KARLSHAMNS, SÖLVESBORGS OCH OLOFSTRÖMS KOMMUNERS AVFALLSPLAN

SÖLVESBORGS
KOMMUN

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

2018-05-16

Innehållsförteckning

1	Allmänt	1
2	Fakta om kommunerna	1
2.1	Översiktlig beskrivning av kommunerna	1
2.1.1	Geografiskt läge	1
2.1.2	Befolkning, boende och bebyggelse	2
2.2	Näringslivsstruktur	4
3	Ansvar för avfallshanteringen	6
3.1	Riksdagen, Regeringen och Naturvårdsverket	6
3.2	Kommunerna	7
3.3	Producenterna	7
3.4	Kommunala avfallsbolag	7
3.5	Företag inom avfallsbranschen	8
3.6	Verksamhetsutövare	8
3.7	Hushåll	8
3.8	Länsstyrelsen och den kommunala miljönämnden	8
4	Avfallslag och mängder	8
4.1	Avfall som kommunerna ansvarar för	8
4.1.1	Fyrfackskärl, kretsar och landsbygdsstationer	9
4.1.2	Mat- och restavfall från de kommunala verksamheterna	10
4.1.3	Grovavfall på ÅVC	10
4.1.4	Avfall till återbruk	11
4.1.5	Farligt avfall	12
4.1.6	Slam och fettavfall samt latrin	12
4.2	Avfall som omfattas av producentansvar	13
4.3	Nedskräpning	16
4.4	Kundnöjdhet	17
5	Avfallsanläggningar i kommunerna	17
5.1	Karlshamns kommun	17
5.1.1	Återvinningscentraler	17
5.1.2	Avloppsreningsverk	17
5.2	Olofströms kommun	18
5.2.1	Återvinningscentral	18
5.2.2	Avloppsreningsverk	18
5.3	Sölvesborgs kommun	18

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

SÖLVESBORGS
KOMMUN

5.3.1	Återvinningscentral	18
5.3.2	Avloppsreningsverk	19
6	Nedlagda deponier	19

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

SÖLVESBORGS
KOMMUN

1 Allmänt

Nulägesbeskrivningen är en del av avfallsplanen för de tre kommunerna Karlshamn, Olofström och Sölvesborg i västra Blekinge. Nulägesbeskrivningen innehåller fakta om de tre kommunerna samt uppgifter om avfallshandlingens nuläge, som en avfallsplan ska innehålla enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2017:2. Nulägesbeskrivningen ska omfatta avfall som kommunerna ansvarar för, avfall som faller inom producentansvaret samt avfall som faller utanför kommunernas ansvar.

Denna nulägesbeskrivning innehåller följande information om de tre kommunerna:

- Statistik och information om avfall som kommunerna ansvarar för
- Statistik och information om avfall som faller inom producentansvaret
- Statistik och information om avfall som kommunerna inte ansvarar för
- Aktuella avfallsanläggningen
- Nedlagda deponier

2 Fakta om kommunerna

Nedan kommer en översiktlig beskrivning av befolkning, boende, bebyggelse, näringsliv och turism i Karlshamns-, Olofströms- och Sölvesborgs kommun.

2.1 Översiktlig beskrivning av kommunerna

2.1.1 Geografiskt läge

Karlshamns, Sölvesborgs och Olofströms kommuner ligger i västra Blekinge. De har en total area på ca 1 100 km² varav största delen består av land, se Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Areal på de tre kommunerna Karlshamn, Sölvesborg och Olofström.¹

Kommun	Areal totalt (km ²)	Land (km ²)	Vatten (km ²)
Karlshamn	509	489	20
Sölvesborg	186	185	1
Olofström	413	390	24
Totalt	1 108	1 064	44

Nedan kommer en kort beskrivning av vad som karakteriserar de tre kommunerna.

¹ Statistiska centralbyrån 2017-12-14

Karlshamns kommun

Karlshamns kommun karakteriseras av inlandets sprickdalslandskap med skogar, jordbruksmark, sjöar och vattendrag och den flikiga kusten med många vikar och skärgård i syd. Karlshamn är en viktig port till Baltikum och har färjeförbindelser både till Lettland och Litauen. Staden Karlshamn ligger i anslutning till Europaväg 22 och järnvägslinjen Karlskrona-Malmö-Helsingör.

Sölvesborgs kommun

Sölvesborgs kommun är den västligaste kommunen i Blekinge, belägen på Listerhalvön. Landskapet karaktäriseras till stor del av jordbruksmark på slättland med inslag av skogklädda höjder. I väster bildar Ryssberget gräns mot Skåne. Kommunen har också lång kuststräcka och ett avsevärt havsområde. Förutom Hanö med dess hamn och bebyggelse finns utefter kusten ett antal mindre, obebodda öar. Centralorten Sölvesborg, Blekinges äldsta stad, ligger i anslutning till Europaväg 22 och järnvägslinjen Karlskrona-Malmö-Helsingör. Hanö trafikeras regelbundet med båt från Nordersund.

Olofströms kommun

Till skillnad från länets övriga kommuner, som har kust vid Östersjön, har Olofströms kommun utpräglad inlandskaraktär. Naturen kännetecknas av skogklädda höjder med mellanliggande dalar, små och medelstora lantbruk och ett stort antal sjöar och vattendrag. Centralorten Olofström har vuxit fram ur en traditionell bruksort. Olofström med dess industriområde ligger vid riksvägen 15 (Pukavik-Olofström-Halmstad). Järnvägsförbindelse, som för närvarande endast används för godstrafik, finns mellan Olofström och Älmhult. Regelbunden busstrafik finns bl.a. till länets övriga städer samt till Bromölla för anslutning till järnvägslinjen Karlskrona-Malmö-Helsingör.

2.1.2 Befolkning, boende och bebyggelse

Totalt bor det nästan 63 000 invånare i de tre kommunerna varav flest hushåll bor i småhus, se Tabell 2 och Tabell 3 nedan.

Tabell 2. Invånarantal 2010 och 2016 i de tre kommunerna².

	Folkmängd		Kvinnor		Män	
	2010	2016	2010	2016	2010	2016
Karlshamn	31 143	32 130	15 550	15 937	15 593	16 193
Sölvesborg	16 810	17 437	8 314	8 630	8 496	8 807
Olofström	12 988	13 417	6 406	6 522	6 582	6 895
Totalt:	60 941	62 984	30 270	31 089	30 671	31 895

² Statistiska centralbyrån 2017-10-02

Tabell 3. Antal hushåll och boendestruktur i de tre kommunerna 2017.

Kommun	Småhus ¹	Flerbostadshus ²	Övriga hus ³	Specialbostäder ⁴
Karlshamn	8 865	6 397	276	677
Sölvesborg	5 574	2 311	150	223
Olofström	4 099	2 399	286	66
Totalt	18 538	11 107	712	966

1. Småhus avser friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus).
2. Flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive loftgångshus.
3. Övriga hus avser byggnader som inte huvudsakligen är avsedda för bostadsändamål men ändå innehåller vanliga bostadslägenheter, till exempel byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion.
4. Specialbostäder avser bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Befolkningstäthet och tätortsfördelning

Den största delen av kommunernas invånare bor i tätorter, se Tabell 4 nedan.

Tabell 4. Befolkningstäthet och andel befolkning i tätort (tätortsgrad) 2017³.

Kommun	Befolkningstäthet inv./km ²	Antal tätorter	Tätortsgrad (%)
Karlshamn	66	8	86
Sölvesborg	89	10	84
Olofström	34	6	81

³ Statistiska centralbyrån 2017-12-14

Tätorterna i de tre kommunerna presenteras i Tabell 5 nedan.

Tabell 5. Tätorter i de tre kommunerna.

Karlshamns kommun	Olofström kommun	Sölvesborgs kommun
<ul style="list-style-type: none">• Karlshamn• Asarum• Halahult• Hällaryd• Mörrum• Ringamåla• Svängsta	<ul style="list-style-type: none">• Olofström• Jämshög• Kyrkhult• Vilshult• Grånum• Hemsjö	<ul style="list-style-type: none">• Sölvesborg• Hällevik• Mjällby• Norje• Hörvik• Lörby• Ysane• Djupekås• Pukavik• Valje

2.2 Näringslivsstruktur

Nedan ges en kort sammanställning av näringsliv och turism i de tre kommunerna.

Karlshamns kommun

År 2015 fanns 2 715 företag⁴ registrerade i Karlshamns kommun och 2 980 arbetsställen⁵. Branschfördelningen i Karlshamns kommun baserat på antal arbetsställen var år 2015 fördelat enligt Tabell 6 nedan.

⁴ inkluderar juridiska formerna aktieföretag (AB), handels & kommanditbolag (HKB), enskild näringsverksamhet (EN), ekonomiska föreningar (EF) samt banker och försäkringsbolag. Huvudkontor + filialer.

⁵ inkluderar ovanstående juridiska former samt ideella föreningar >1 anställda, bostadsrättsföreningar, stat & kommun, organisationer, stiftelser samt andra juridiska former. Huvudkontor + filialer.

Tabell 6. Branschfördelning i Karlshamns kommun 2015.⁶

Fördelat på bransch	Antal (%)
Tjänsteföretag	34
Jordbruk, skogsbruk och fiske	18
Handel och restaurang	19
Byggverksamhet och transport	12
Vård & utbildning samt offentlig verksamhet	8
Kultur och fritid	4
Tillverkningsföretag	5

Några av de största arbetsgivarna i kommunen är Södra Cell AB, Samhall AB, Blekingesjukhuset, Försäkringskassan och Karlshamns kommun.

Sölvesborg

Sölvesborgs kommun är en småföretagarbygd med många privata företag, drygt 1 700 stycken. Sölvesborgs näringsliv bygger på utvecklad kompetens inom svetsning, industriservice, livsmedel och entreprenader.

Branschfördelningen i Sölvesborgs baserat på antal arbetsställen var år 2016 fördelat enligt Tabell 7 nedan.

Tabell 7. Branschfördelning i Sölvesborgs kommun 2016⁷.

Fördelat på bransch	Antal (%)
Tjänsteföretag	31
Jordbruk, skogsbruk och fiske	23
Handel och restaurang	18
Byggverksamhet och transport	12
Vård & utbildning samt offentlig verksamhet	7
Tillverkningsföretag	5
Kultur och fritid	4

⁶ Källa tillgänglig: <http://www.karlshamn.se/sv/Naringsliv/Service/Statistik/> 2017-12-14

⁷ Källa tillgänglig: <http://gamla.solvesborg.se/aktiva-foretag-2015> 2017-12-14

Några av de största arbetsgivarna i kommunen är Titan X, Lantbruksnäringen och kommunen.

Olofström

Slutet av 2016 fanns det 1 002 aktiva företag i Olofströms kommun.

Tillverkningsbranschen är den som sysselsätter flest invånare i kommunen.

Branschfördelningen i Olofström baserat på antal arbetsställen var år 2016 fördelat enligt Tabell 8 nedan:

Tabell 8. Branschfördelning i Olofström kommun 2016.⁸

Fördelat på bransch	Antal (%)
Tjänsteföretag	39
Jordbruk, skogsbruk och fiske	16
Handel och restaurang	23
Byggverksamhet och transport	6
Tillverkningsföretag	10
Vård & utbildning samt offentlig verksamhet	2
Kultur och fritid	4

Några av de största arbetsgivarna i kommunen är Volvo personvagnar AB som är världsledande inom pressteknik, kommunen och Shiloh Industries AB.

3 Ansvaret för avfallshanteringen

Personer som på något sätt ger upphov till avfall ansvarar för att se till att avfallet hanteras enligt gällande regler och lagar. Privatpersoner ansvarar för att sortera sitt avfall rätt, kommunerna ansvarar för att samla in hushållsavfallet och producenterna ansvarar för att samla in sina produkter när de är förbrukade. Nedan ges en kortfattad förklaring till ansvarsfördelningen inom avfallshantering i Sverige.

3.1 Riksdagen, Regeringen och Naturvårdsverket

Riksdagen, regeringen och Naturvårdsverket styr avfallshanteringen genom lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd. Till grund för detta finns också direktiv och riktlinjer som antagits på EU-nivå.

⁸ Källa tillgänglig: <http://www.olofstromsnaringsliv.se/news/ny-naringslivsfakta-ute-nu> 2017-10-04

3.2 Kommunerna

Kommunerna har ansvar för insamling och omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, utom sådant avfall som omfattas av producentansvar. Detta kallas *den kommunala renhållningsskyldigheten*. När kommunerna har ansvar för avfallet får ingen annan befatta sig med det än kommunen själv eller den som kommunen anlitar. Kostnaderna för den kommunala hanteringen av hushållsavfall täcks med avgifter enligt gällande renhållningstaxa.

Kommunerna är också skyldiga att upprätta renhållningsordning med där ingående avfallsplan och att informera kommuninvånarna om avfallshanteringen. Som underlag för avfallsplanen har kommunen rätt att begära in uppgifter från producenter och verksamhetsutövare.

Kommunerna har givetvis också ansvar för att avfall av annat slag än hushållsavfall som uppkommer inom deras egna verksamheter hanteras korrekt. I det avseendet är de jämställda med andra verksamhetsutövare.

3.3 Producenterna

Producenterna, d.v.s. de som tillverkar, importerar eller saluför produkter, har ansvar för insamling och omhändertagande av de avfallstyper som omfattas av producentansvar. När producenterna eller deras samverkansorganisationer har ansvar för avfallet får ingen annan befatta sig med det, såvida det inte sker på deras uppdrag. Producenternas kostnader för återvinningen täcks av intäkter från materialförsäljning och avgifter som tas ut vid försäljning av motsvarande produkter.

I Sverige är producentansvaret lagstiftat för åtta produktgrupper (december 2017):

- batterier
- bilar
- däck
- el-utrustning (inklusive glödlampor och viss belysningsarmatur)
- förpackningar
- returpapper
- läkemedel
- radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor⁹

3.4 Kommunala avfallsbolag

Kommunala avfallsbolag (som VMAB) utför de delar av kommunens renhållningsansvar som fastställs i avtal med ägarkommunerna. Därutöver kan kommunala avfallsbolag i

⁹ Strålkällor som inte har någon ägare och står utanför fysisk kontroll kallas för herrelösa. Läs mer på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida.

likhet med övriga företag inom avfallsbranschen erbjuda tjänster åt andra kommuner och verksamheter.

3.5 Företag inom avfallsbranschen

Företag inom avfallsbranschen utför insamling, transport och behandling av avfall enligt de tillstånd de har. Kommuner och kommunala avfallsbolag kan efter upphandling anlita avfallsföretag för hela eller delar av den kommunala renhållningsverksamheten.

3.6 Verksamhetsutövare

Verksamhetsutövare kan välja vilket avfallsföretag de ska anlita för annat avfall än hushållsavfall. Verksamhetsutövare, t.ex. industrier, verkstäder, butiker och institutioner av olika slag, ska ha kommunalt renhållningsabonnemang för sitt hushållsavfall. För andra avfallstyper anlitas lämpligt företag i avfallsbranschen, vilket även kan vara det kommunala avfallsbolaget. Det förekommer också att industrier har egna resurser och tillstånd för deponering eller annat omhändertagande av sitt verksamhetsavfall. Avfallsförordningen och föreskrifter från Naturvårdsverket anger under vilka förutsättningar egen transport av avfall är tillåten.

3.7 Hushåll

Grundregeln är att varje bostadsfastighet ska ha renhållningsabonnemang. Sådant avfall som omfattas av producentansvar ska sorteras ut och lämnas i de system som tillhandahålls för detta. Med de undantag som eventuellt anges i kommunens föreskrifter ska annat hushållsavfall lämnas i det kommunala renhållningssystemet. Särskilda anvisningar ges för hantering av bl.a. grovavfall, farligt avfall och mediciner.

3.8 Länsstyrelsen och den kommunala miljönämnden

Länsstyrelsen och den kommunala miljönämnden (eller motsvarande) har delat ansvar för tillsyn över avfallshanteringen – länsstyrelsen i första hand när det gäller tillståndskrävande verksamheter. I Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner är det Miljöförbundet Blekinge Väst (MBV) som utövar kommunal miljötillsyn samt beslutar om eventuella undantag från bestämmelserna i föreskrifterna för renhållning.

4 Avfallsslag och mängder

4.1 Avfall som kommunerna ansvarar för

Enligt lag har kommunen monopol på allt hushållsavfall. I begreppet hushållsavfall ingår både avfall från hushåll och avfall från verksamheter som kan jämföras med hushållsavfall. Jämförbart avfall uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som uppstår vid användningen av mark eller byggnad för bostadsändamål. Latrin, slam från enskilda anläggningar och fett från fettavskiljare räknas också till hushållsavfall.

4.1.1 Fyrfackskärl, kretsar och landsbygdstationer

Under 2010–2012 införde VMAB fastighetsnära insamling (FNI) vid villahushåll i de tre kommunerna. Detta innebär att hushållen har möjlighet att sortera åtta fraktioner redan vid det egna sopkärlet på fastigheten. I det ena kärlet sorteras pappersförpackningar, tidningar, ofärgat glas och metall. I det andra kärlet sorteras matavfall, restavfall, färgat glas och plast. I Figur 1 visas hur matavfallspåsen kan se ut.

Figur 1. Matavfallspåse

I Olofströms kommun erbjuds kommuninvånarna anslutning till landsbygdstationer som ett alternativ till FNI. Landsbygdstationer är ett system för gemensam avfallshantering för fastigheter på landsbygden. Ett antal fastigheter delar på en uppsamlingsplats för olika avfallstyper. Transport till stationen och sortering på plats sköter var och en själv. VMAB sköter sedan hämtning. Både permanent boende och fritidsboende kan ansluta sig till Landsbygdstation.

Olofströms kommun erbjuder också kretshämtning som alternativ till FNI. Kretshämtning är ett system för gemensam avfallshämtning vid småhus. Ett antal småhusfastigheter sluter sig samman till en enkel form av förening, krets, som anordnar uppsamlingsplats för olika avfallstyper. VMAB sköter sedan hämtning av avfallet på kretsarna.

I Tabell 9 nedan visas mängden mat- och restavfall som samlades in i de tre kommunerna år 2016.

Tabell 9. Insamlade mängder mat- och restavfall de tre kommunerna 2016.

Kommun	Restavfall totalt (ton)	Restavfall (kg/inv.)	Matavfall totalt (ton)	Matavfall (kg/inv.)	Mat- och restavfall (kg/inv.)
Karlshamn	4 166	130	2 111	66	196
Sölvesborg	2 477	142	1 265	73	215
Olofström	2 119	158	699	52	210
Totalt/genomsnitt	8 762	139	4 075	65	204
Rikssnitt					224

Plockanalys

År 2017 gjordes plockanalys på restavfallet från villor och lägenhet i Karlshamns kommun, markbehållare i Sölvesborgs kommun och kretsar i Olofströms kommun. En plockanalys är en metod som används för att karaktärisera avfall genom sortering i olika fraktioner. Fraktionerna vägs separat och en procentuell avfallssammansättning beräknas. Resultatet av plockanalysen presenteras i Bilaga 3.

4.1.2 Mat- och restavfall från de kommunala verksamheterna

Mat- och restavfall uppstår även i de kommunala verksamheterna, exempelvis från skolorna och äldreomsorgen. I Tabell 10 ses antalet kärl som de kommunala verksamheterna har abonnemang på hos VMAB samt årsvolymen mat- och restavfall som VMAB samlade in från de kommunala verksamheterna år 2017.

Tabell 10. Antal kärl samt årsvolym som de kommunala verksamheterna hade år 2017.

	Kärl för matavfall (st.)	Kärl för restavfall (st.)	Årsvolym matavfall (liter)	Årsvolym restavfall (liter)
Karlshamn	108	209	848 120	5 920 520
Sölvesborg	38	112	254 800	2 633 780
Olofström	75	121	553 280	3 048 300

4.1.3 Grovavfall på ÄVC

Grovavfall är avfall som uppkommer inom hushållet och som är skrymmande och därmed inte ryms i det normala sopkärlet eller är en fraktion som inte ska finnas i restavfallet. Fördelningen mellan olika fraktioner visas i Tabell 11 nedan.

Tabell 11. Insamlade mängder grovavfall i de tre kommunerna 2016.

Kommun	Wellpapp (ton)	Metallskrot (ton)	Konstruktionsmaterial (ton)	Trädgårdsavfall (ton)	Träavfall, ej impregnerat virke (ton)	Brännbart avfall (ton)	Ej brännbart/inert	Totalt grovavfall inkl. trädgårdsavfall (ton)
Karlshamn	203	574	965	2 329	1 899	1 495	538	8 003
Olofström	85	266	281	3 500	715	567	217	5 631
Sölvesborg	141	418	1 234	3 000	1 541	802	388	7 524
Totalt	429	1 258	2 480	8 829	4 155	2 864	1 143	21 158

I Tabell 12 nedan visas hur många ton trädgårdsavfall som gick till biologisk behandling och grovavfall som gick till förbränning, materialåtervinning och deponering 2016 i de tre kommunerna.

Tabell 12. Ton trädgårdsavfall till biologisk behandling och grovavfall till förbränning, materialåtervinning och deponering 2016 i de tre kommunerna.

Kommun	Trädgårdsavfall till central biologisk behandling (ton)	Grovavfall till förbränningsanläggning (ton)	Grovavfall insamlat till materialåtervinning (ton)	Grovavfall från hushåll till deponering (ton)
Karlshamn	2 329	3 394	1 742	537
Olofström	3 500	1 391	632	108
Sölvesborg	3 000	2 343	1 793	194
Totalt	8 829	7 128	4 167	839

4.1.4 Avfall till återbruk

Från om med november 2017 öppnade Återbruket på Olofströms ÅVC där saker kan lämnas in för återanvändning. Detta är ett samarbete med Arbetscenter i Olofström kommun.

Förutom Återbruket i Olofströms kommun finns det andra återbruksverksamheter i alla tre kommunerna i form av second-hand affärer som säljer begagnade kläder och möbler.

4.1.5 Farligt avfall

Med farligt avfall avses det avfall som har en eller flera farliga egenskaper och är farligt för människors hälsa eller miljön. Hushållens farliga avfall lämnas på kommunernas ÅVC:er. Kemikalierna sorteras för att undvika kemiska reaktioner. Därefter skickas de till återvinning. El-avfall, lampor, borrmaskiner, radio och tv-apparater m.m. skickas till demontering och återvinning. Tryckimpregnerat virke används till energiutvinning vid förbränningsanläggningar med särskilt tillstånd för detta. Läkemedel lämnas alltid till apotek. Sprängämnen, fyrverkerier och ammunition lämnas till Polisen.

Totalt uppgår mängderna farligt avfall från hushållen till ca 1 500 ton i de tre kommunerna år 2016, se Tabell 13.

Tabell 13. Insamlade mängder farligt avfall (ton) 2016 i de tre kommunerna.

Kommun	Småkemikalier	Lösningsmedelsbaserad färg	Oljehaltigt avfall	Tryckimpregnerat trä	Asbest	Övrigt farligt avfall från hushåll	El-avfall exkl. batterier	Bärbara batterier	Bil-batterier
Karlshamn	25,4	51,7	17,6	205,8	38,2	1,3	448,4	10,5	28
Sölvesborg	5,4	25,3	7,2	139,3	-	0,6	223,2	5,1	16
Olofström	3,6	15,3	5,7	72,5	-	0,5	138,0	2,6	12
Totalt	34,4	92,3	30,5	417,6	38,2	2,4	809,6	18,2	56

Asbest samlas endast in på Mörrums ÅVC. Därför saknas siffror för asbest i Olofströms och Sölvesborgs kommuner.

4.1.6 Slam och fettavfall samt latrin

Där kommunalt vatten och avlopp saknas i kommunerna kan fastighetsägaren ha enskilt avlopp. Det slam som samlas in från de enskilda anläggningarna räknas som hushållsavfall.

Latrin uppkommer från bl.a. utedass och torrklosetter och hämtas i engångsbehållare som VMAB tillhandahåller. Även slamavskiljare och slutna tankar töms av VMAB. I Tabell 14 visas hur mycket slam och fettavfall som samlades in i de tre kommunerna 2016.

Tabell 14. Insamlade mängder slam och fettavfall i de tre kommunerna 2016.

Kommun	Antal enskilda avloppsanläggningar (st.)	Slam från enskilda anläggningar (ton)	Antal latrinabonnemang (st.)	Mängd från latrin (ton)	Fettavskiljarslam (ton)
Karlshamn	2 260	6 540	26	5,9	553
Sölvesborg	1 943	6 303	54	8,0	133
Olofström	1 411	3 898	0	0	113
Totalt	5 614	16 741	80	13,9	799

4.2 Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige finns det lagstiftade förordningar om producentansvar, där producenterna ansvarar för insamling och omhändertagande av deras uttjänta produkter och förpackningar.

Det producentansvar som berör avfallshanteringen i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner är förpackningar, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor och vissa belysningsarmaturer, läkemedel samt däck och bilar.

Förpackningar och tidningar

Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTIAB) ansvarar för insamlingen av förpackningar och tidningar (returpapper) från ÅVS. VMAB har avtal med (TMR) för omhändertagande av förpacknings- och tidningsmaterial som samlas in fastighetsnära.

Tidningar samt förpackningar av glas, metall, plast och papper kan hushållen antingen lämna fastighetsnära i sina kärl eller på ÅVS och ÅVC. I Olofströms kommun kan dessutom medlemmar i krets- eller landsbygdsstationer lämna på dessa platser.

I Tabell 15 nedan visas hur mycket glas, papper, plast, metall och tidningar som samlades in i de tre kommunerna 2016.

Tabell 15. Insamlade mängder glas, papper, plast, metall och tidningar 2016 i de tre kommunerna (kg/invånare).

Kommun	Glas	Papper	Plast	Metall	Tidningar
Karlshamn	24,8	14,9	8,5	3,0	35,2
Olofström	16,3	13,1	9,3	3,6	35,2
Sölvesborg	24,6	19,0	9,9	3,6	38,5
Nationellt	21,2	13,2	6,4	1,6	23,6

I Tabell 16 visas hur många återvinningsstationer som finns i respektive kommun. Tabellen presenterar också information om hur många av återvinningsstationerna som tar emot glas, kartong, metall, plast och tidningar.

ÅVS:er i kommunerna samt vad de samlar in

Tabell 16. Antal återvinningsstationer (ÅVS) det finns i varje kommun samt vilka fraktioner de tar emot.

Kommun	Antal ÅVS:er	Glas	Returpapper	Pappersförpackningar	Plast	Metall
Karlshamn	14	14	14	14	14	14
Sölvesborg	8	8	8	8	8	8
Olofström	5	5	5	5	5	5
Totalt	27	27	27	27	27	27

Elektronikavfall och batterier

EI-kretsen är ett företag som har ett nationellt insamlingsssystem som har hand om insamling, transport och återvinning av elektronik och batterier. EI-kretsen hämtar el- och

elektronikavfall samt batterier från de fem ÅVC:erna i de tre kommunerna. VMAB hämtar batterier från de batteriholkar som finns runt omkring i kommunerna.

År 2016 samlades i genomsnitt in ca 18 kg el-avfall per invånare i de tre kommunerna, se Tabell 17 nedan.

Tabell 17. Insamlade mängder el-avfall i de tre kommunerna 2016 (kg/invånare)

Kommun	Diverse elektronik	Kylskåp och frysar	Vitvaror	Batterier	Gasurladdningslampor	Icke gasurladdningslampor
Karlshamn	8,3	2,7	4,0	0,4	0,2	0,1
Olofström	7,2	3,8	3,0	0,2	0,2	0,0
Sölvesborg	7,4	2,8	3,7	0,3	0,1	0,0
Genomsnitt i de tre kommunerna	7,6	3,1	6,9	0,3	0,2	0,0

Pantburkar

Pantburkar, både burkar och PET-flaskor, samlas in via pantsystem som drivs av Returpack AB. Enligt Patamera.se pantades totalt 7 616 591 burkar och PET-flaskor i Karlshamns kommun 2016. Motsvarande siffra i Olofström kommun är 2 647 238 stycken och motsvarande siffra i Sölvesborgs kommun är 3 480 670 stycken. Jordbruksverket är ansvarig tillsynsmyndighet för Returpack.

Läkemedel

Alla apotek har en skyldighet att ta emot och hantera överblivna och utgångna läkemedel, både det som är receptförskrivet och receptfritt. Apoteket har genomskinliga påsar för privatpersoner att lägga sitt läkemedelsavfall i hemma för att ta med till apoteket.

Sprutor, kanyler och insulinpennor delas ut med en safe-box kanylbehållare. De ska därefter tas emot på apoteket.

Däck

Svensk Däckåtervinning AB ansvarar för insamling och återvinning av uttjänta däck. I övrigt hänvisas privatpersoner till bilverkstäder som ska ta emot däcken utan kostnad, dock kan verkstäderna ta ut en avgift för att skilja däck från fälg. För större mängder däck hänvisar Svensk Däckåtervinning AB till sin entreprenör Ragn-Sells AB. Däcken materialåtervinns till andra gummiprodukter, såsom ridbanor och konstgräsplaner.

Bilar

Bilproducenterna ska utan kostnad ta emot eller anvisa en plats för att ta emot uttjänta bilar eller anvisa en plats för mottagning. I de tre kommunerna finns ett antal företag som tar emot uttjänta bilar för skrotning. Karlshamns kommun finns Ekonomi-Skrot och Stena Recycling. I Sölvesborgs kommun finns Mixi Bilskrot AB och Lörby Bildemontering. I Olofströms kommun finns Olofström Däck och Bildemontering HB. Bilarna materialåtervinns så långt det går, men även energiåtervinning och deponering sker till viss del.

4.3 Nedskräpning

Generellt uppfattas inte nedskräpning som ett problem på allmänna platser inne i tätorterna. Periodvis kan det vara skräpigt vid återvinningsstationer och i naturmiljöer. Nedskräpning har en tendens att dra till sig mer skräp, d.v.s. om det är nedskräpat är risken större att ännu fler slänger saker på samma plats trots att platsen inte är avsedd för det. I Figur 2 visas nedskräpning vid en landsbygdsstation i Olofströms kommun.

Figur 2. Nedskräpning vid landsbygdsstation.

Varje år deltar olika verksamheter inom kommunerna i skräpplockarveckan som bl.a. anordnas i samarbete med organisationen *Håll Sverige Rent*. Då beger sig kommuninvånare ut och plockar skräp i kommunerna för att minska nedskräpningen och på så sätt bidra till en trevligare och hälsosammare miljö.

4.4 Kundnöjdhet

Under våren 2017 genomförde VMAB en kundnöjdhetsmätning där 1 500 slumpvis utvalda hushåll fick tycka till om avfallshanteringen i Karlshamns, Sölvesborgs och Olofströms kommuner. Resultatet från kundnöjdhetsmätningen presenteras i Figur 3.

Faktor	Nöjdhet
Hämtning av hushållsavfall	87% av hushållen är nöjda/mycket nöjda
Återvinningsstationer	84% av hushållen är nöjda /mycket nöjda
Återvinningscentraler	92% av hushållen är nöjda /mycket nöjda
Kundtjänst	84% av hushållen är nöjda /mycket nöjda
Informationen	74% av hushållen är nöjda /mycket nöjda
Avfallshanteringen i kommunen	89% av hushållen är nöjda /mycket nöjda

Figur 3. Upplevd servicekvalitet enligt kundnöjdhetsmätningen 2017.

5 Avfallsanläggningar i kommunerna

5.1 Karlshamns kommun

5.1.1 Återvinningscentraler

I Karlshamns kommun finns tre återvinningscentraler (ÅVC), Hällaryd, Tubbaryd och Mörrum. ÅVC i Hällaryd ligger vid idrottsplatsen i Hällaryd och det är Hällaryds IF som svarar för drift och skötsel. Adressen för Hällaryds ÅVC är Gamla riksvägen 196, 374 94 Trensum. ÅVC i Tubbaryd ligger på Tubbarydsvägen 6, 374 33 Karlshamn. ÅVC i Mörrum ligger på Perstorpsvägen 101–20, 375 91 Mörrum.

5.1.2 Avloppsreningsverk

Karlshamns kommun har fyra avloppsreningsanläggningar: Sternö, Mörrum, Ringamåla och Halahult. Därtill finns ett 90-tal pumpstationer. Mängden gallerrens som skickades som avfall till VMAB 2016 från Sternö var 55,2 ton och från Mörrum 36,7 ton.

År 2016 spreds totalt 532 TS ton slam till åkermark från avloppsreningsverken i Karlshamn, vilket motsvarar ca 12 ton fosfor.

5.2 Olofströms kommun

5.2.1 Återvinningscentral

I Olofströms kommun finns en ÅVC. Den ligger på Traktorvägen.

5.2.2 Avloppsreningsverk

Det finns två avloppsreningsverk i Olofströms kommun och de behandlar tillsammans 2 000 000 m³ avloppsvatten om året. Hälften av slammet som uppkommer på reningsverken går till åkrar och den andra hälften går till jordtillverkning. Under år 2016 spreds 148 ton TS slam på åkermark från Jämshögs reningsverk. Medelhalten fosfor i slammet är 19 000 mg/kg TS vilket innebär att ca 2,8 ton fosfor gick till jordbruket.

5.3 Sölvesborgs kommun

5.3.1 Återvinningscentral

I Sölvesborgs kommun finns en ÅVC, se Figur 4. Den ligger på Sölvevägen.

Figur 4. Sölve ÅVC i Sölvesborg kommun.

5.3.2 Avloppsreningsverk

Det finns en vatten- och avloppsanläggning i Sölvesborgs kommun. Kommunens omhändertagande av avloppsvatten sker via 300 km spill- och dagvattenledningar från ca 5 500 abonnenter. I ledningssystemet ingår 69 pumpstationer.

6 Nedlagda deponier

Under 2005–2007 genomfördes ett projekt för identifiering och inventering av nedlagda deponier i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner. Målet var att i första hand identifiera alla gamla avfallsupplag och att därefter genomföra MIFO fas 1 för så många av objekten som tiden och resurserna medgav.

Sedan projektet med identifieringen och inventeringen av nedlagda deponier gjordes 2005 till 2007, har ändringar och nya undersökningar gjorts bl.a. har MIFO fas 2 genomförts på vissa deponier. Information om nedlagda deponier, från inventeringen start 2005 till nutid, 2017, har sammanställts i Bilaga 2.